

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/27/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015200205
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1015200205.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: N. zastúpený advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom z Bratislavy, Sibírska ulica č. 4, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12.januára 2016, č.k. 8Sd/15/2015-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. januára 2016, č.k. 8Sd/15/2015-27, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom z 12. januára 2016, č.k. 8Sd/15/2015-27, potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP rozhodnutie č.XXX XXX XXXX 0 z 23. januára 2015, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť o vdovecký dôchodok podľa § 293n ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že ustanovenie § 293n zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. o sociálnom poistení, týkajúci sa priznania vdoveckého dôchodku sa vzťahuje len na vdovca, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%. Manželka navrhovateľa zomrela 31. decembra 2000. Pretože do troch rokov odo dňa jej smrti, t.j.do 30. decembra 2003 navrhovateľ nedovšil dôchodkový vek a ani nebol uznaný invalidným, nárok na vdovecký dôchodok

mu podľa citovaného zákonného ustanovenia nevznikol. Dôchodkový vek žiadateľ dovŕšil 9. októbra 2014.

Krajský súd preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Z obsahu spisu zistil, že žiadosťou spísanou dňa 17. decembra 2014 navrhovateľ požiadal o priznanie vdoveckého dôchodku, ktorý žiadateľ priznal od 12. decembra 2011. Manželka navrhovateľa J. P. zomrela 31. decembra 2000, t.j. pred 1. januárom 2004. Dôchodkový vek navrhovateľ dovŕšil 9. októbra 2014. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ku dňu smrti manželky ani do troch rokov od jej smrti navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek a ani sa nestal invalidným. Z uvedeného bolo krajskému súdu zrejmé, že žiadateľ nespĺnil podmienky pre priznanie vdoveckého dôchodku podľa § 293n zákona o sociálnom poistení (č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z.). Nárok navrhovateľa tak bol posúdený správne a námietka o aplikácii Správneho poriadku bola právne irelevantná. Krajský súd napadnuté rozhodnutie ako zákonné podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ, zastúpený advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Rozsudok krajského súdu žiadateľ zmeniť a preskúmané rozhodnutie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania poukázal na účel a zmysel poskytovania vdoveckého dôchodku, ktorým je pomôcť vdovcovi prekonať výrazne zmenenú ekonomickú situáciu, v ktorej sa ocitol v súvislosti s nečakanou smrťou manželky. Túto situáciu písomne ohlásil príslušnému úradu sociálneho zabezpečenia v súlade s § 106 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.. Preskúmaným rozhodnutím sa navrhovateľ cíti byť diskriminovaný. Uplatnil si náhradu trov konania.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Súčasne poznamenala, že vdovecký dôchodok bol navrhovateľovi priznaný na základe novej žiadosti o priznanie vdoveckého dôchodku v súlade s Novelou zákona o sociálnom poistení č. 104/2015 s účinnosťou od 1. januára 2016.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o vdovecký dôchodok zo dňa 17. decembra 2014 podľa § 293n ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z.

Podľa § 293n ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá

- a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,
- b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo
- c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Z obsahu spisov vyplýva, že v posudzovanej veci odporkyňa konala v poradí o druhej žiadosti navrhovateľa o vdovecký dôchodok podľa § 293n zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z.. V poradí prvá žiadosť o vdovecký dôchodok bola s navrhovateľom spísaná v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava, dňa 1. februára 2010 (vdovecký dôchodok žiadal priznať od 1. februára 2007), v posudzovanej veci druhá žiadosť bola spísaná dňa 17. decembra 2014 (vdovecký dôchodok žiadal priznať od 12. decembra 2011) ďalšia žiadosť bola spísaná 20. januára 2016 (vdovecký dôchodok žiadal priznať od 1. januára 2016).

Žiadosťou zo 14. októbra 2014 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 z 27. októbra 2014 mu bol starobný dôchodok priznaný podľa § 65 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 9. októbra 2014. V poradí ďalším rozhodnutím z 1. marca 2016 (na základe v poradí tretej žiadosti o vdovecký dôchodok) mu bol priznaný aj vdovecký dôchodok od 1. januára 2016, v súbehu so starobným dôchodkom.

Odporkyňa pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa o vdovecký dôchodok zo 17. decembra 2014, tak ako to správne zistil a konštatoval aj krajský súd v rozsudku, ktoré navrhovateľ napadol odvolaním, konala a rozhodla v súlade so zákonom podľa § 293n zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z.. Obsahovo rovnako a totožne odporkyňa rozhodla aj o prvej žiadosti o vdovecký dôchodok rozhodnutím z 9. marca 2010.

Manželka navrhovateľa zomrela dňa 31. decembra 2000. Dňom 1. januára 2004 nadobudol platnosť a účinnosť nový právny predpis, zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorý novo upravil právny nárok na vdovecký dôchodok. V čase smrti manželky navrhovateľa bol platný a účinný zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia tak správne konštatoval, že navrhovateľ ku dňu smrti manželky a ani do troch rokov od jej smrti nedovšil dôchodkový vek a nestal sa ani invalidným, preto podmienky pre priznanie vdoveckého dôchodku (ku dňu 12. december 2011, ku ktorému dňu vdovecký dôchodok žiadal priznať) nespĺnil.

Odvolací súd sa stotožnil so zistením a právnym posúdením preskúmaného rozhodnutia č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 23. januára 2015 o zamietnutí žiadosti o vdovecký dôchodok podľa § 293n ods. 1

zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v súlade so zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z., a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a s § 491 ods. 1, 2 a § 492 ods. 2 SSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p., ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 SSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.